

Črnogrli ponirek *Podiceps nigricollis*, plen rumenonogih galebov *Larus cachinnans*

Black-necked Grebe *Podiceps nigricollis*, prey of Yellow-legged Herring Gull *Larus cachinnans*

ANDREJ SOVINC

Med poletnimi počitnicami več dni preživim ob izlivu reke Mirne pri Novigradu. Privoščim si pravi »birding«, kakor imenujem večurno opazovanje in proučevanje ptic s pomočjo teleskopa. Tako sem septembra 1989 opazoval razne pobrežnike, race in druge vrste. 15. 9. 1989 sem okoli pol osmih zjutraj zagledal primerek črnogrlega ponirka, ki ga do tedaj še nisem opazil, čeprav sem že večkrat »prečesal« razmeroma plitvo vodno laguno na desni strani Mirne. Zelo nenavadno je bilo, da je ponirek plaval na gladini tako plitve vode (globina vode je bila le kakih 20 do 30 cm). Nizko nad ponirkom so se spreletavali štirje (4) mladostni rumenonogi galebi, ki sem jih opazoval že prej, ko so napadali dva zelenonoga martinca, ki pa sta se ob vsakem napadu ubranila s tem, da sta zletela nekaj metrov vstran. Nenadoma je eden izmed galebov napadel ponirka, ga s kljunom zagrabil za vrat in dvignil iz vode. Z njim je poletel dober meter v zrak in ga ponovno spustil v vodo. Ponirek se je sicer obupano branil in napadal s kljunom; skušal se je tudi potopiti, vendar ga plitva voda ni mogla zaščititi pred ostrimi udarci galebjih kljunov. Po dobrih desetih minutah neenakovrednega boja je eden izmed galebov zaplaval za sedaj že močno oslabeledim ponirkom, ga zagrabil od zadaj za vrat in potunkal v vodo. Stisnjenega za vrat ga je držal pod vodo približno pol minute, ko pa ga je izpustil, se je prikazalo belo trebušno perje sedaj že mrtvega ponirka.

Mladi galebi so takoj zatem odleteli nekaj deset metrov vstran, kot da bi jih postalo sram. Približno 15 minut se trupla ponirka ni nihče dotaknil, medtem pa je zraven priplaval odrasel primerek rumenonogega galeba, ki je že prej od daleč opazoval početje mladih galebov. Začel je kljuvati truplo ponirka, medtem pa so spet prileteli mladi galebi, vendar se truplu niso približali, dokler se ga odrasel primerek ni »naveličal«, ker se mu ga, vsaj tako je bilo videti, ni posrečilo razkosati. Nato so se plena lotili mladostni primerki, ki so se jim medtem pridružili še drugi. Skupno je bilo tedaj sedem mladostnih primerkov, vendar tudi tem ni uspelo razkosati plena. Dogajanje sem opazoval približno uro in pol; po približno eni uri so vsi galebi odleteli, plimovanje pa je povzročilo, da je truplo pričelo odnašati k meni. Ko sem že upal, da ga bo prineslo k obali, se je zataknilo v vejo, štrlečo iz vode, kjer je obtičalo. Ponovno sem poiskal krvoločne mlade galebe, ki so si medtem že izbrali novo žrtev: v nizkem letu so nadlegovali sivo čapljo, ki pa jih je z glasnimi kiki pregnala.

POVZETEK

15. septembra 1989 je avtor v ustju Mirne ob Jadranskem morju opazoval, kako so štirje mladostni rumenonogi galebi napadli črnogrlega ponirka. Eden izmed galebov ga je zagrabil za vrat in ga z višine kakšnega metra izpustil, da je padel v vodo. Ponirku se zaradi prenizke vode (verjetno pa tudi siceršnje oslabeledosti zaradi katera je tudi pritegnil pozornost galebov) ni posre-

čilo pobegniti s potapljanjem. Nasprotno, eden od galebov ga je zgrabil za vrat in ga toliko časa tiščal pod vodo, da je utonil. Zanimivo, da galebom zatem ni uspelo razkosati plena. Kmalu so si poiskali novo »žrtev« sivo čapljo, ki pa se jih je ostresla z glasnimi kriki.

SUMMARY

In September 1989 the author watched, in the mouth of the Mirna River in the Adriatic, four immature Yellow-legged Herring Gulls attacking a Black-necked Grebe. One of the gulls grabbed it by its neck and dropped into the water from the height of about three or four feet. Due to fairly low water level (but perhaps also due to weakness with which it had probably attracted their attention), the unfortunate grebe did not succeed to escape them by submerging. On the contrary, one of the gulls seized it by its neck and held it under the surface long enough for it to drown. It is interesting, however, that the gulls could then not tear apart their prey. Well, they soon found

a new »victim« – a Grey Heron – which, however, shook them off by its vociferous shrieks.

Andrej Sovinc, C. VII. korpusa 76, 61000 Ljubljana

Opomba urednika:

Vprašanje imenovanja galeba, ki je do nedavnega veljal za južno varianto srebrnega galeba, se je s spoznanjem, da gre za samostojno vrsto galeba *Larus cachinnans*, po vsem svetu zaostri. Toda tako Angleži kot Nemci vztrajajo pri opisu nog srebrnega galeba. Tako se v angleščini ta vrsta imenuje Yellow-legged Herring Gull, v nemščini pa Gelbfüßige Silbermöwe. Toliko v premislek nekoč imenovani, drugače pa pravkar prebujeni komisiji za terminološka vprašanja. V uredništvu pa tudi nismo pozabili, da je to vprašanje že pred časom sprožil I. Škornik (*Acrocephalus*, št. 41-42, str. 71).

Beloglavi jastrebi *Gyps fulvus*, zaznamovani s perutnimi značkami bele barve Griffon Vultures *Gyps fulvus* marked with white coloured wing-tags

Maja 1990 je Zavod za ornitologijo pri JAZU v Zagrebu zaznamoval 16 mladih beloglavih jastrebcev z belimi perutnimi značkami. Značke so pripete na levi peruti. Na beli podlagi je utisnjena eno ali dvomestna številka, na nekaterih pa abecedne črke.

Zaznamovanje se bo nadaljevalo tudi v prihodnjih letih, zato prosimo vse ornitologe, ki se bodo zadrževali na Kvarnerskih otokih (posebno na Cresu), da dobro pogledajo vsakega opazovanega jastreba, ali morda ne nosi pomembne znanstvene informacije.

Glede na to, da mladi jastrebi v obdobju od maja do novembra, pa tudi sicer, redno nadletavajo Slovenijo v smeri Učka–Čičarija–Nanos–Krn–Italija–Avstrija, pri čemer se na področju slovenskih Alp zadržujejo tudi več dni, prosimo vse ornitologe, naj bodo na to pozorni.

Vsakdo, ki bo poslal podatke o opazovanju zaznamovanega jastreba (datum, ura, vremenske razmere, lokaliteta, vedenje: v letu, na mrhovini, pri počitku, v družbi z drugimi jastrebi ipd.), naj sporočilo ne pozabi dodati svoj naslov, da bi ga tako kasneje lahko podrobneje obvestili o izvoru in poteh opazovanega primerka. Če pa bi kdo želel o tem napisati znanstveni članek, mu bomo zato še posebno hvaležni.

Vse podatke o opazovanih beloglavih jastrebcih z značkami na perutih sporočite na naslov: dr. Goran Sušić, Zavod za ornitologijo, Ilirski trg 9/2, 41000 Zagreb.